



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,  
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

----

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Π/ΘΜΙΑΣ, Δ/ΘΜΙΑΣ  
ΕΚΠ/ΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ  
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ  
Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ  
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ  
ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Π/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ  
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ  
ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ

----

Ταχ. Δ/νση: Ανδρέα Παπανδρέου 37  
Τ.Κ. – Πόλη: 15180 Μαρούσι  
Ιστοσελίδα: [www.minedu.gov.gr](http://www.minedu.gov.gr)  
Πληροφορίες: Αν. Πασχαλίδου  
Τηλέφωνο: 210-3443422

Βαθμός Ασφαλείας:  
Να διατηρηθεί μέχρι:  
Βαθ. Προτεραιότητας:

Αθήνα, 12-04-2024  
Αρ. Πρωτ. 38649/ΓΔ4

ΠΡΟΣ:

ΕΒΡΑΪΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ  
Υπόψη: κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ  
[apatrikiou@iewishmuseum.gr](mailto:apatrikiou@iewishmuseum.gr)

ΚΟΙΝ:

- Περιφερειακές Δ/νσεις Εκπ/σης
- Δ/νσεις Π/θμιας & Δ/θμιας Εκπ/σης
- Συμβούλους Εκπ/σης Π.Ε. & Δ.Ε. (μέσω των Δ/νσεων Π.Ε. & Δ.Ε.)
- Σχολικές Μονάδες Π.Ε. & Δ.Ε. (μέσω των Δ/νσεων Π.Ε. & Δ.Ε.)

#### ΘΕΜΑ: Έγκριση υλοποίησης εκπαιδευτικού προγράμματος

- Σχετ.: 1. Το με αρ. πρωτ. 2920/29-03-2024 έγγραφο του Ι.Ε.Π.  
2. Το άρθρο 1 της υπό στοιχεία 1614/Υ1/08-01-2020 ΚΥΑ (Β' 8)

Απαντώντας στο με αρ. πρωτ. εισ. Ι.Ε.Π 41227/26-07-23 αίτημα που αφορά σε έγκριση υλοποίησης εκπαιδευτικού προγράμματος και λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική εισήγηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (**πράξη 18/28-03-2024 του Δ.Σ.**), σας γνωρίζουμε ότι **εγκρίνεται** η υλοποίηση του προγράμματος με τίτλο: «**Λέξεις και γράμματα στον χρόνο**» από το «Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδος» για τα σχολικά έτη 2023-2024 και 2024-2025.

Κύριος θεματικός άξονας του προγράμματος είναι το πώς η γλώσσα χρησιμοποιείται ως βασικό εργαλείο για να καλύψει τις διαχρονικές ανάγκες του ανθρώπου τόσο για επικοινωνία και έκφραση, όσο και για μνημόνευση. Ο θεματικός αυτός άξονας, αποκτά προεκτάσεις και σε θεματικές ενότητες της σύγχρονης εποχής (σύγχρονοι κώδικες επικοινωνίας, σύμβολα κ.λπ.). Οι μαθητές/-τριες, σε πρώτο επίπεδο, γνωρίζουν διαφορετικά υλικά και εργαλεία γραφής και, σε δεύτερο επίπεδο, καλούνται να κατανοήσουν τη χρήση των αρχαίων επιγραφών στο πλαίσιο των κοινωνικών και πολιτισμικών συμφραζομένων τους.

Στόχος του προγράμματος είναι, αφενός, να αντιληφθούν την έννοια και τη λειτουργία των συμβόλων διαχρονικά και, αφετέρου, να στοχαστούν πάνω στο ζήτημα της συνέχισης των γενεών, διαπιστώνοντας τις άμεσες και έμμεσες νοηματικές συνδέσεις με τα έργα των σύγχρονων καλλιτεχνών και να καταλάβουν πώς, μέσα σε αυτό το πλαίσιο, καλλιεργείται το αίσθημα του συνανήκειν.

Το εν λόγω πρόγραμμα, επίσης, φέρνει σε επαφή τους/τις μαθητές/-τριες με πλούσιο μουσειακό και εκπαιδευτικό υλικό (επιγραφές, χάρτες, φωτογραφίες, αντικείμενα, σύγχρονα έργα τέχνης), συντελώντας στην εξοικείωσή τους με διάφορα γλωσσικά σημεία και σύμβολα και προάγοντας, με παιγνιώδη τρόπο, την ανακαλυπτική αλλά και την ομαδοσυνεργατική μάθηση, μέσω της συμμετοχής τους σε ατομικές και ομαδικές δραστηριότητες.

Τέλος, το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, μέσω της παρουσίασης επιγραφών που σχετίζονται με την ιστορία των Εβραίων του ελλαδικού χώρου, αναδεικνύει τον πολυπολιτισμικό χαρακτήρα της Ελλάδας, ενθαρρύνοντας τη γνωριμία των μαθητών/-τριών με τον βίο και τη θρησκεία των Εβραίων και προάγοντας αξίες, όπως η θρησκευτική ανεκτικότητα, η δημοκρατική συνύπαρξη, η αλληλεγγύη και η επίλυση των διαφορών χωρίς τη χρήση βίας.

Μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος οι μαθητές/-τριες έχουν την ευκαιρία να ενσωματώσουν τις γνώσεις που έλαβαν σε ένα εικαστικό δρώμενο που καλούνται να δημιουργήσουν, καλλιεργώντας τις καλλιτεχνικές δεξιότητές τους. Συγχρόνως, στους/στις εκπαιδευτικούς που θα υλοποιήσουν οι ίδιοι το πρόγραμμα δίδεται η ελευθερία να επιλέξουν, μεταξύ των προτεινόμενων δραστηριοτήτων, εκείνες που θεωρούν πως είναι καταλληλότερες, ανάλογα με το γνωστικό επίπεδο και τα ενδιαφέροντα της τάξης τους.

Το πρόγραμμα συνάδει με τα Προγράμματα Σπουδών ποικίλων μαθημάτων των τάξεων στις οποίες απευθύνεται. Ειδικότερα, συνδέεται με τα μαθήματα της Ιστορίας της Α΄ και της Β΄ Γυμνασίου (μελέτη επιγραφικών μαρτυριών της περιόδου από τον 3ο αι. π.Χ. έως τον 11ο αι. μ.Χ.), των Εικαστικών της Ε΄ και της ΣΤ΄ Δημοτικού (ενότητα «Παρατηρώ και δημιουργώ»), των Φυσικών της Ε΄ Δημοτικού (ενότητα «Υλικά Σώματα»), της Γεωλογίας-Γεωγραφίας της Α΄ Γυμνασίου (ενότητες Γ. «Ανθρωπογενές περιβάλλον» και Δ. «Ήπειροι... Στιγμιότυπα») κ.ά.

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε μαθητές/-τριες της Ε΄ και ΣΤ΄ τάξης του Δημοτικού, καθώς και των τάξεων Α΄, Β΄ και Γ΄ Γυμνασίου Γενικής Εκπαίδευσης όλων των σχολικών μονάδων της χώρας, χωρίς οικονομική επιβάρυνση, προβλέπεται να υλοποιηθεί οποιαδήποτε χρονική περίοδο των σχολικών ετών 2023-2024 και 2024-2025, **και εγκρίνεται υπό τις εξής προϋποθέσεις:**

1. Η συμμετοχή των μαθητών/μαθητριών στο εν λόγω πρόγραμμα να είναι προαιρετική και να πραγματοποιείται με τη σύμφωνη γνώμη της Διεύθυνσης και του Συλλόγου Διδασκόντων και Διδασκουσών, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία για την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Στην περίπτωση επίσκεψης στο Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδας η μετακίνηση μαθητών / μαθητριών να γίνεται σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία για τις διδακτικές/εκπαιδευτικές επισκέψεις και εκπαιδευτικές εκδρομές.

2. Να μην παρακωλύεται με οποιονδήποτε τρόπο η εύρυθμη λειτουργία των σχολικών μονάδων.

3. Κατά την επίσκεψη στο Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδας η παρουσία του / της εκπαιδευτικού της τάξης κρίνεται απαραίτητη κατά την υλοποίηση του προγράμματος.

4. Η συμμετοχή των μαθητών / μαθητριών στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα να γίνεται με την ενυπόγραφη συγκατάθεση των γονέων / κηδεμόνων τους.

5. Να τηρείται το θεσμικό πλαίσιο περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων των συμμετεχόντων μαθητών/μαθητριών, εκπαιδευτικών και γονέων / κηδεμόνων, βάσει της κείμενης νομοθεσίας.

6. Να μην επιτρέπεται σε καμία περίπτωση η βιντεοσκόπηση, φωτογράφιση και μαγνητοφώνηση μαθητών και μαθητριών, χωρίς την ενυπόγραφη συγκατάθεση των γονέων / κηδεμόνων τους.

7. Να μην προκύπτει από τη δράση με οποιονδήποτε τρόπο άμεση διαφήμιση εταιριών / προϊόντων / φορέων/υπηρεσιών.

8. Η υλοποίηση του προγράμματος να μην υπερβαίνει τις **τέσσερις (4)** διδακτικές ώρες, εφόσον το πρόγραμμα πραγματοποιηθεί με επίσκεψη των μαθητών /-τριών στο Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδος.

9. Ο χώρος υλοποίησης του εν λόγω προγράμματος να πληροί τις προβλεπόμενες από τον νόμο προϋποθέσεις και να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να εξασφαλίζεται απόλυτα η ασφάλεια των μαθητών /-τριών.

10. Το σχετικό συνοδευτικό εκπαιδευτικό υλικό να διατίθεται δωρεάν και να είναι ελεύθερο προς χρήση στους / στις εκπαιδευτικούς.

11. Τη δέσμευση των συντελεστών ότι θα αποστείλουν στο Ι.Ε.Π. με την ολοκλήρωση του προγράμματος τον πλήρη φάκελο αξιολόγησής του για κάθε σχολικό έτος υλοποίησης (Εκθεση Αποτίμησης και Τεκμήρια).

12. Τη δέσμευση των συντελεστών ότι στην περίπτωση έγκρισης του ανωτέρω προγράμματος από το Υ.ΠΑΙ.Θ.Α., δεν θα πραγματοποιηθεί μελλοντική εμπορική του διάθεση/αξιοποίηση με την αναφορά της συγκεκριμένης έγκρισης.»

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ**

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ**

**Εσωτ. Διανομή**

- Γενική Δ/ση Σπουδών Π.Ε. & Δ.Ε.
- Δ/ση Σπουδών, Προγρ/των & Οργάνωσης Π.Ε., τμ. Α΄
- Δ/ση Σπουδών, Προγρ/των & Οργάνωσης Δ.Ε., τμ. Α΄

**ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ**